

Em vesteixo? o em vesteixen?

*Treball de Síntesi sobre Consum de Roba per a
l'Educació Secundària Obligatòria*

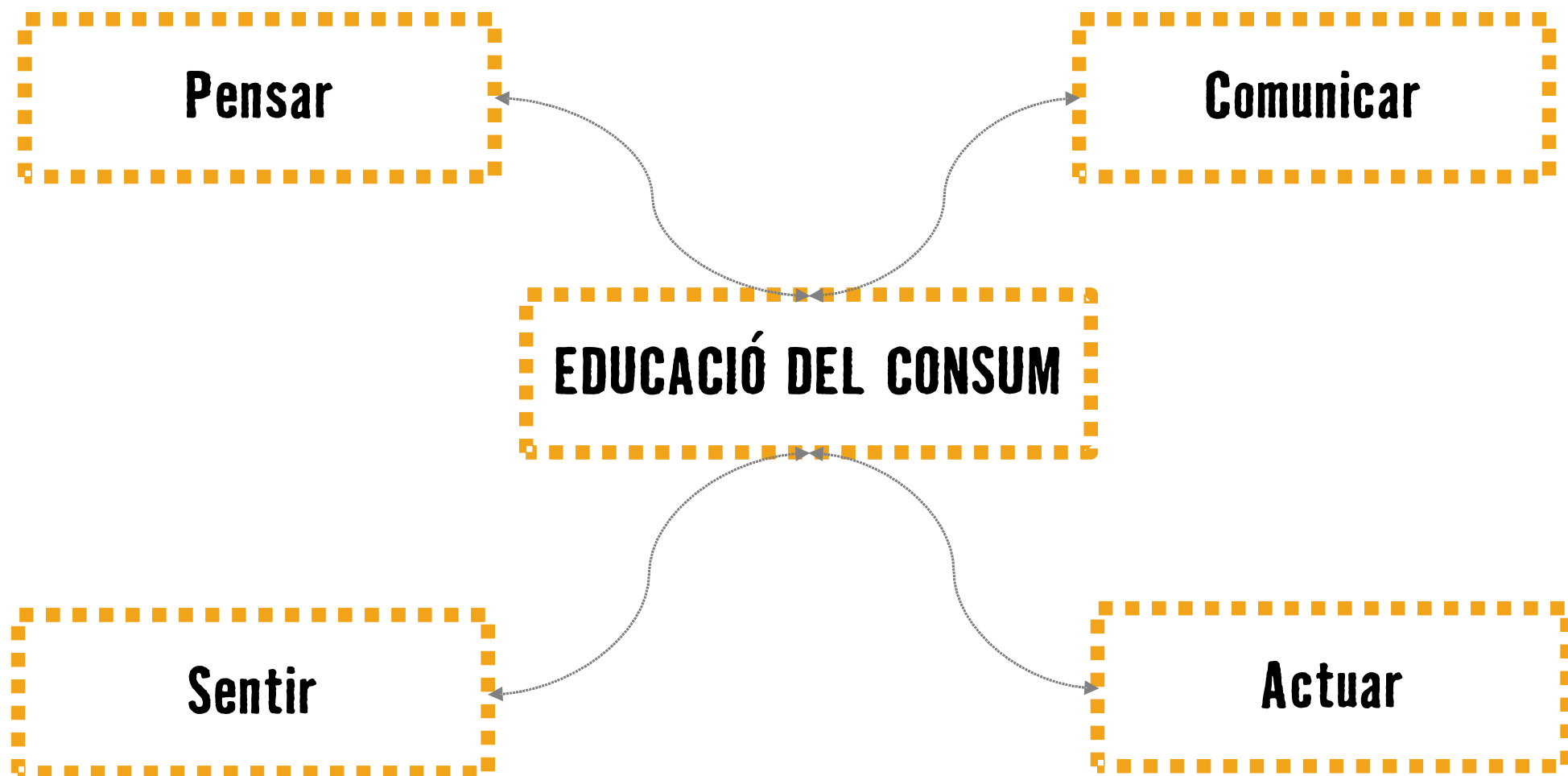
Amb la col·laboració de:

C R I C

Diputació
Barcelona

Quina educació del consum?

L'hiperconsumisme de les últimes dècades en els països occidentals és una de les causes principals de la crisi econòmica i social actual, i cada vegada hi ha més consens social sobre la necessitat d'un replantejament profund d'aquest model. Malgrat ser un eix vertebrador de les nostres vides, el consum és un fenomen molt poc treballat al llarg de l'educació secundària. Sovint es tracta a través d'activitats puntuals i poc reflexives o com a tema secundari quan es tracten altres continguts curriculars.

Per tal de fer una educació del consum més complexa i transformadora, són necessaris projectes de llarga durada en els que el consum sigui el fenomen central. Una educació del consum que lluny de ser culpabilitzadora i donar receptes, sinó que ajudi l'alumnat a construir noves formes de pensar, sentir, actuar i comunicar. El crèdit de síntesi de l'educació secundària ofereix una bona oportunitat per a fer-ho.

Per què consum de roba?

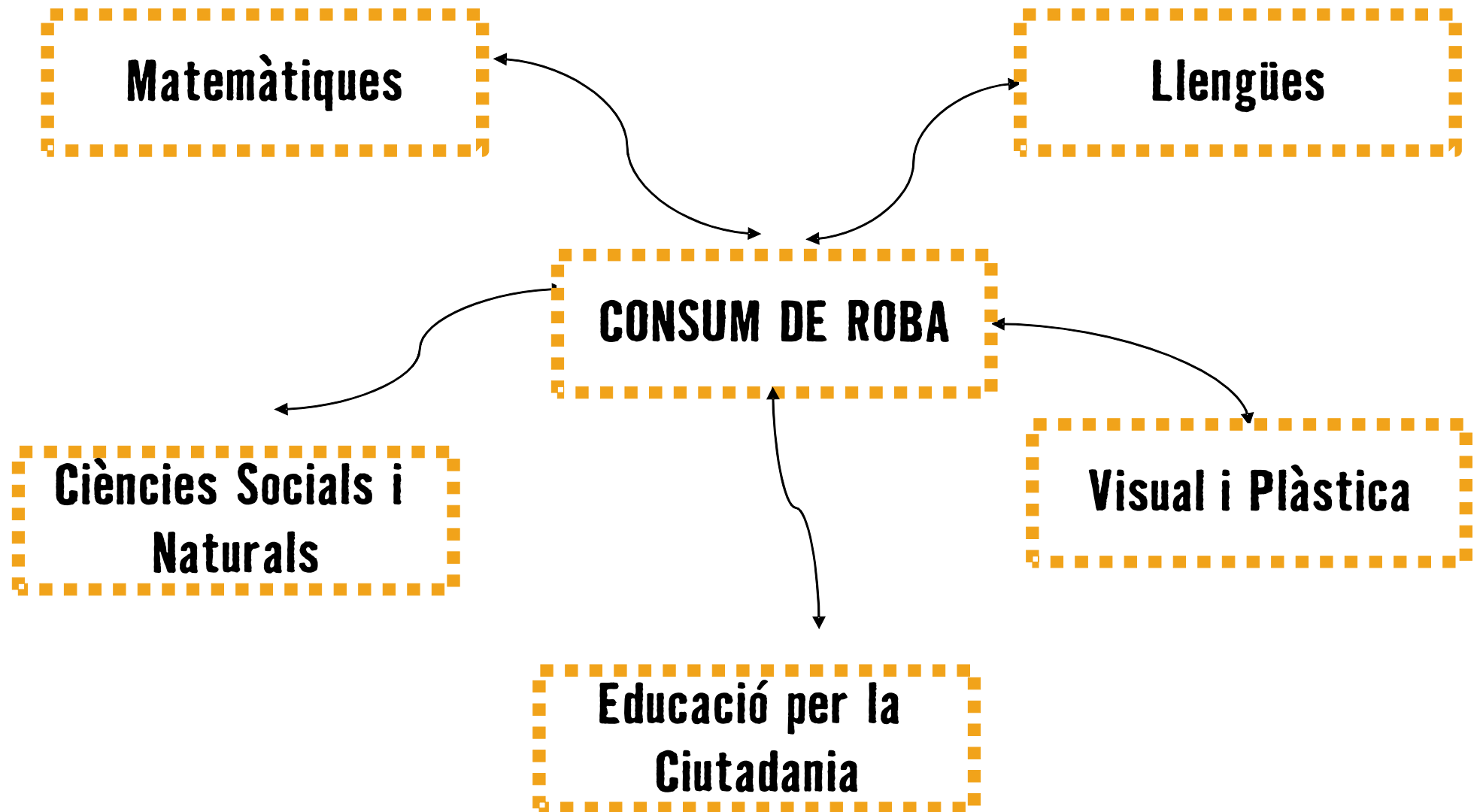

Al voltant del consum de roba i la manera de vestir hi ha molt més que la necessitat de vestir-nos o abrigar-nos: també hi ha la construcció de la identitat, seguir inèrcies, mimetismes, complir expectatives o normes.

És un dels primers objectes de consum que els i les joves trien i és de vital importància en la construcció de de la seva identitat. La proposta didàctica pretén acompanyar-los en aquest procés per tal que l'alumnat tingui més elements per reflexionar i actuar de forma més autònoma respecte el consum de roba.

La roba permet un diàleg entre la complexitat del món, tot coneixent el sistema de producció global d'aquesta, i el jo, tot explorant que hi ha darrera del consum de roba a nivell personal.

Quin diàleg disciplinar per al Treball de Síntesi?

L'educació secundària obligatòria està estructurada per àrees de coneixement. Aquesta segmentació dificulta poder abordar el fenomen del consum des del diàleg disciplinar. El treball de síntesi és una bona oportunitat per abordar-lo des d'aquesta perspectiva. El consum de roba ens permet dialogar amb les diferents àrees de coneixement de l'educació secundària:

les **ciències socials i naturals**, quan explorem el sistema de producció i distribució de la roba i les seves conseqüències socio-econòmiques i ambientals.

la **tecnologia**: quan estudiem els processos de fabricació de la roba.

les **matemàtiques**, quan necessitem eines estadístiques per interpretar els resultats de les recerques que fem al nostre voltant sobre com consumeix la gent.

l'**educació per la ciutadania**, quan fem una mirada crítica a la publicitat i explorem la construcció de la identitat.

les **llengües**, quan ens documentem a través de fonts escrites i audiovisuals en diferents llengües, i quan expressem allò que pensem.

la **visual i plàstica**, que guia la proposta didàctica, ja que es planteja el crèdit de síntesi com un procés de creació artística, en el que explores el món del consum de roba a través de fonts diverses, del teu entorn, i de tu mateix, per a poder presentar una creació final que integri tot plegat des d'una mirada pròpia.

Competència global que es vol ajudar a desenvolupar en l'alumnat

Capacitat per actuar de forma més conscient i autònoma respecte el consum de roba.

Àrees que es treballen

Ciències Socials, Educació pel desenvolupament personal i la ciutadania, Llengües, Visual i plàstica, Ciències naturals, Matemàtiques, Tecnologies.

Eixos transversals treballats

Educació del consum
Educació per la Sostenibilitat

Durada

30 hores

Objectius d'aprenentatge

Desenvolupar la capacitat de l'alumnat per...
(relacionant competències-continguts)

Competències bàsiques

Es treballen de cada competència les dimensions:

Continguts

Continguts conceptuals, procedimentals i actitudinals que es treballen.

>Comprendre i utilitzar els conceptes de les diferents àrees de coneixement per interpretar un fenomen social complex i molt proper com és el consum, i en concret el consum de roba.

>Adoptar actituds crítiques fonamentades en el coneixement per analitzar, individualment o en grup informació sobre consum de diferents fonts documentals.

>Analitzar les relacions entre l'organització socio-econòmica actual i la producció i consum de béns. Així com prendre consciència del caràcter exhaurible dels recursos i de la necessitat d'una producció respectuosa amb el medi ambient i d'un consum responsable.

>Analitzar la incidència de les accions individuals i col·lectives en relació al consum i els possibles impactes socials i ambientals.

> Elaborar propostes d'actuació alternatives relatives al consum de roba que siguin coherents amb l'anàlisi fet

1.Competència comunicativa lingüística i audiovisual

Saber expressar fets, conceptes, emocions, sentiments i idees sobre el consum de roba a través de diferents llenguatges i instruments de comunicació oral i escrita, audiovisual.

2. Competències artística i cultural

Saber crear amb paraules, amb el propi cos i el suport d'eines tecnològiques les representacions i l'anàlisi del fenomen estudiat: el consum de roba.

3. Tractament de la informació i competència digital

Cercar, seleccionar, registrar i processar la informació de diferents fonts.

4. Competència matemàtica

Es treballa l'habilitat per utilitzar i relacionar els números tant per interpretar com per produir informació relacionada al fenomen estudiat.

5. Competència social i ciutadana

Integrar els coneixements, habilitats i actituds que permeten participar, prendre decisions, i triar en l'àmbit del consum.

6. Competència d'autonomia i iniciativa personal

Treballar un conjunt de valors i actituds personals relacionats amb el consum com la responsabilitat, la capacitat d'elegir, el coneixement d'un mateix i l'autoestima, la creativitat i l'autocrítica.

7. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

Mobilitzar els sabers escolars per comprendre la societat i el món en què es desenvolupa l'alumnat, en concret en l'àmbit del consum, per tal de predir conseqüències i dirigir reflexivament les accions per a la millora i preservació de les condicions de vida pròpia, les de les altres persones i les de la resta dels éssers vius.

Conceptuals:

>El consum com a fenomen social complex on intervenen moltes variables i relacions.
> La indústria tèxtil i els seus processos tecnològics.
>El disseny i confecció de la roba.
> La composició i dels teixits i l'origen de les matèries primes. L'etiquetatge.
>Vinculació de la idea de globalitat amb la d'interdependència i complexitat.
>Les estratègies publicitàries.
> La construcció de la identitat.
>La motxilla ecològica dels productes de consum.

Procedimentals:

>Lectura crítica de textos i materials audiovisuals.
>Cerca d'informació a diferents fonts (Internet, enquestes, entrevistes a experts/es).
>Extreure reflexions a partir de situacions quotidianes representades teatralment.
>Utilitzar diversitat de llenguatges per comunicar idees i coneixements.
>Capacitat de síntesi i de estructuració del coneixement.
>Argumentar els posicionaments entorn al consum i prendre de decisions.

Actitudinals:

>Respectar i valorar les diverses formes de viure, sentir i comunicar-se.
>Tenir capacitat crítica i criteri propi alhora de relacionar-se amb el consum.
>La responsabilitat envers les nostres accions individuals i col·lectives en la construcció del sistema-món.

Quina seqüència didàctica?

El cicle d'aprenentatge és una manera d'organitzar una seqüència d'activitats en la qual es parteixi dels coneixements i visions previs de l'alumnat (fase d'exploració), que es confronten amb noves idees i visions (fase d'introducció d'idees), per a construir una nova forma de pensar pròpia (fase d'estructuració) i poder aplicar aquests coneixement en d'altres contextos (fase d'aplicació).

En aquest cas el cicle d'aprenentatge es planteja com un procés de creació artística per part de l'alumnat, en el que explorar el món del consum de roba a través de fonts diverses, del seu entorn, i d'ells mateixos, per a poder presentar un producte comunicatiu final que integri tot plegat des d'una mirada pròpia.

Així, la fase d'exploració es comença amb una obra de teatre que serveix per entrar en el món del consum de roba, la fase d'introducció d'idees noves es fa a través de fonts documentals i una petita recerca a l'entorn, la fase d'estructuració té una part individual i una grupal, i la fase d'aplicació és el producte comunicatiu final. A continuació s'expliquen més en detall aquestes activitats.

○○ L'obra de teatre QUINA TELA!

Quina tela és una creació de Xucrut que neix arrel d'un encàrrec de la Campanya de Roba Neta—finançada per Setem Catalunya—per a crear una peça de teatre que parlés del consum de roba i pogués arribar a un públic ampli. Des de Xucrut es van endinsar en un procés de creació amb l'esperit d'abordar el tema del consum de roba amb humor, i crear així un clima propici per a obrir debat amb el públic en finalitzar l'espectacle.

Tota la informació i escenes estan documentades, ja sigui a nivell tècnic com a través d'experiències extretes de la vida real, que persones molt diverses han compartit amb nosaltres a través de qüestionaris i entrevistes.

Aquesta idea del procés de creació artística com a investigació sobre e tema a través fonts documentals diverses i de l'experiència personal, és el que inspira el plantejament general d'aquesta proposta didàctica.

Quins eixos temàtics?

Donat que el consum de roba es pot abordar des de múltiples perspectives, proposem que hi aprofundeixin a través d'eixos temàtics. Cada grup realitzarà una petita investigació al seu entorn i tindrà al seu abast diferents fonts documentals que li permetran endinsar-se en la perspectiva des de la que ha escollit abordar el fenomen estudiat.

Quanta roba hi ha a les botigues! La comprem tota? Quantificació del consum de roba que fem.

Buf! Comprar roba també té impactes ambientals? L'impacte ambiental del consum de roba.

Som el que vestim o ens vestim com som? La construcció de la identitat a partir del consum de roba.

Made in... d'on ve la roba de comprem? Model global de producció i consum de roba.

Ja ha passat de moda! Que en fem quan ja no mola? La roba com a residu, possibilitats de reutilització o reciclatge.

És car o barat? De què depèn el preu de la roba? L'anàlisi del preu de la roba.

Quins materials s'elaboraran durant el procés ?

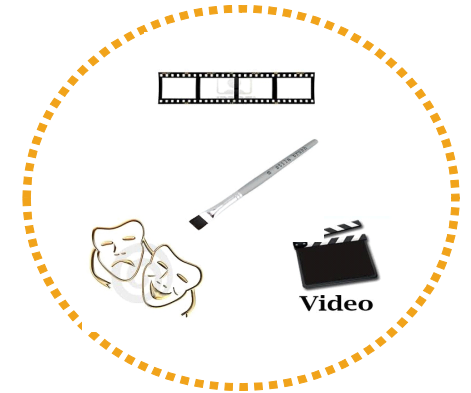

Al llarg del crèdit de síntesi l'alumnat elaborarà dos materials escrits:

Dossier de grup: on desenvolupar per escrit l'eix temàtic treballat, aquest inclou les preguntes referents a les fonts documentals, una guia per escriure la recerca i una altra per escriure el procés d'elaboració del producte comunicatiu.

Diari de viatge personal: on l'alumne escriurà aquelles reflexions que li sorgeixin al llarg de la setmana tant a partir de les diferents activitats del crèdit de síntesi com del seu quotidià. Aquest diari tindrà una part guiada amb preguntes i una part no pautada.

○○ El producte comunicatiu final

El procés de creació culmina amb un producte comunicatiu final fruit del procés d'investigació i reflexió col·lectiu i del procés reflexiu a nivell personal. La finalitat del producte comunicatiu no és fer una exposició de tot allò treballat durant el crèdit de síntesi, sinó comunicar allò que els ha mogut i el seu posicionament, un missatge que faci pensar al públic.

El grup haurà de triar quin és el llenguatge que més s'adequa a allò que volen comunicar, algunes idees de productes comunicatius són: una obra de teatre, un vídeo, una exposició de fotografies, un programa de radio, etc.

○○ L'organització de la setmana

Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
<p>Obra de Teatre: <i>Quina Tela!</i> + col·loqui posterior.</p> <p>Explicació dels objectius del crèdit de síntesi.</p> <p>Organització dels grups de treball.</p> <p>Disseny de la investigació per grups.</p> <p>Diari de viatge individual</p>	<p>Treball de camp de la investigació.</p> <p>Projecció Documental China Blue.</p> <p>Primer document per eixos temàtics.</p> <p>Tractament de les dades del treball de camp.</p> <p>Diari de viatge individual</p>	<p>Segon document per eixos temàtics.</p> <p>Tractament de dades i interpretació dels resultats.</p> <p>Discussió de les conclusions de la investigació.</p> <p>Diari de viatge individual</p>	<p>Intercanvi entre grups/eixos temàtics.</p> <p>Creació del producte comunicatiu.</p> <p>Acabar el dossier de grup.</p> <p>Diari de viatge individual</p>	<p>Posada en comú dels productes comunicatius.</p> <p>Reflexió conjunta final.</p> <p>Pensar acció/comunicació conjunta a la comunitat.</p> <p>Diari de viatge individual</p>

The background of the entire page is a textured, light-colored surface, possibly fabric or paper, with a subtle pattern. Two dark-colored clothespins are attached to a thin, light-colored string that runs horizontally across the middle of the image. One clothespin is on the left, and the other is on the right, both appearing to be in a slightly open or relaxed position.

C R i C

c/ Casp 43, entl. 2a - 08010
Barcelona
Telèfon: 93 412 75 94
Fax: 93 567 05 62.
www.opcions.org
miren.rekondo@gmail.com